

102168

Würzburg, også i Norge under krigen.

Radars og FuG

Jeg har lagt merke til meningsutvekslingen om hvorvidt radar var en engelsk oppfinnelse og om tyskerne hadde adgang til teknologien.

Det hadde de, men det ble naturligvis ikke kalt radar, de mest vanlige betegnelse var FuG eller FuMG for Funkmessgerät.

Imidlertid vet vi (Pritchard: *The Radar War*) at forsøk ble gjort med radartypene Würzburg og Freya allerede i 1935, og disse var i alminnelig bruk ved krigsutbruddet i 1939. Og at disse var i alminnelig bruk også i Norge. En rekke detaljer ble for øvrig kjent av engelsk etterretning gjennom den såkalte Oslo-rapporten i 1940. Også engelske myndigheter anså den tyske teknologien overlegen ved det tidspunktet.

Datteren etter Hülsmeier, som hadde patenter i Tyskland lenge før Watts, lå i brevkrangel med Churchill etter krigen om opphavsrettigheter, men resultatet kjenner jeg ikke.

Seetakt/Freya, Würzburg og Würzburg Riese var de tallmessig mest vanlig typene.

Installasjoner med Würzburg og Freya var ganske vanlige i Norge. Bl.a. sto det et anlegg utenfor Søgne ved Kristiansand, restene er fremdeles synlige og lokale entusiaster prøver å restaurere deler som et minneanlegg.

Historien om elektronisk krigføring er like spennende som den beste detektivroman, men det fører for langt å gå inn i detaljene. Forsvarsmuseet i Oslo, Science Museum og Imperial War Museum i London, foruten Deutsches Museum i München har mye stoff.

Arne Egil Moen
Oslo

Tysk radar

I «På kornet» ble det for en stund siden stilt spørsmål om Roy

Jacobsens beretning om en tysk radarstasjon på norskekysten under krigen.

Samuel Ahlsager har i dagens avis et innlegg om tyskernes radarsystem under krigen, hvor han bl.a. etterlyser tyskernes navn på innretningen. Det kan opplyses følgende: Siden 1940 arbeidet dr. Theodor Geiller med s.k. Funkmessrichtung

(dvs. radar). Ferdigutviklet fikk apparatet navnet «Würzburg-Geräte», kalt så fordi Geiller var født i Würzburg.

Max Domarus gir i sin bok «Der Untergang des alten Würzburg» selve navnet «Würzburg-Geräte» delvis skylden for at Würzburg ble utplukket til bombemål og deretter den 16.3.1945 fullstendig utradert.

Under britenes «prøveinvasjon» i Dieppe den 19.8.1942 ble et «Würzburg-Geräte», komplett med mannskap erobret og brakt over til Storbritannia. I Narvik kunne man i

1945 se et oppmontert «Würzburg-Geräte» inne på bolagsområdet på Framnes. Tyskerne påsto at de med apparatet kunne oppdage fly opp til 60 mil borte. «Geräte» ble seinere overdratt til Chalmers Tekniske Høgskola i Göteborg, som derfor må ha en eller annen dokumentasjon ang. dette.

Ganske sikkert var «Würzburg-Geräte» plassert overalt hvor Hitler trodde invasjonen ville komme, og norskekysten var jo i Hitlers øyne særlig utsatt.

Kjell H. Martinussen
Kolbjørnsvik